

m.e.r.-beoordelingsnotitie

Versterking regionale waterkering

langs buitenpolders Kampereiland

17 mei 2018, definitief

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

1.	INLEIDING	3
1.1.	Achtergrond dijkversterking Kampereiland	3
1.2.	M.e.r.- beoordelingsplicht.....	5
1.3.	Procedure m.e.r.- beoordeling	5
1.4.	Contactgegevens initiatiefnemer en bevoegd gezag.....	6
1.5.	Leeswijzer	6
2.	MOTIVERING EN KENMERKEN VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT	7
2.1.	Uitgangspunten dijkversterking.....	7
2.2.	Willem Meyer- en Stikkenpolder	7
3.	GEVOLGEN VOOR HET MILIEU.....	10
3.1.	Natuur.....	10
3.2.	Bodem, water en explosieven.....	11
3.3.	Landschap en archeologie	12
3.4.	Woon-, werk- en leefmilieu	13
3.5.	Conclusie ten aanzien van de procedure m.e.r.	14

1. INLEIDING

1.1. *Achtergrond dijkversterking Kampereiland*

Toetsing

Het Kampereiland is een overstroombaar gebied in de IJssel-Vechtdelta. Het ligt wettelijk gezien buitendijks ten opzichte van de primaire waterkeringen, en wordt derhalve niet beschermd door primaire keringen. Het vormt een integraal onderdeel van het hoofdsysteem (vergelijkbaar met de uiterwaarden van een rivier). Provincie Overijssel heeft het gebied aangewezen als overstromingsrisicogebied (vrijwaringsgebied in verband met het overstromingsrisico) en de kades die het Kampereiland beschermen tegen hoogwater aangewezen als regionale keringen (inundatienorm 1/500 per jaar).

Het waterschap Drents Overijsselse Delta (hierna: WDODelta) draagt de zorg voor de veiligheid tegen overstromingen in zijn beheersgebied. In 2012 is uit de toetsing van de regionale keringen gebleken, dat 90% van de keringen langs de buitenpolders van de Kampereilanden (Willem Meyer- en Stikkenpolder, Zwarte Meerpolder en de noordelijke polders van de Mandjeswaard) niet voldoen aan de door de provincie gestelde norm. In de Zwarte Meerpolder heeft reeds een statuswijziging van de regionale keringen plaatsgevonden. In de noordelijke polders van de Mandjeswaard vindt nog een geplande verbetering plaats. Deze notitie behandelt de verbetering van de regionale kering van de Willem Meyer- en Stikkenpolder, gelegen binnen dijkkring 101.

Doel van het plan

De aanleg van de balgstuw Ramspol heeft, door het bieden van bescherming tegen stormvloed vanuit het IJsselmeer, gezorgd voor een sterk verbeterde waterveiligheidssituatie van het achterliggende gebied, waaronder het Kampereiland inclusief de buitenpolders. Voor de stad Kampen zou de aanleg van de balgstuw per saldo een verslechtering van de waterveiligheidssituatie betekenen (extremere waterstanden) door verlies van waterberging in het hoofdsysteem (het water kan niet meer via het Ramsdiep landinwaarts stromen). Om Kampen te beschermen tegen hogere waterstanden bij sluiting van Ramspol zijn compenserende voorzieningen aangebracht. Het Kampereiland gaat bij waterstanden op de IJssel vanaf een herhalingstijd van 500 jaar vanuit het Ketelmeer overstromen. Om dit gecontroleerd te laten gebeuren, is een deel van de primaire waterkering langs het Ketelmeer overloopbestendig gemaakt. Specifiek voor de buitenpolders van het Kampereiland geldt, dat deze in feite extra bescherming genieten: terwijl het Kampereiland onderloopt, beschermt de Slaperdijk de buitenpolders tegen overstroming vanuit het Ketelmeer. In de onderstaande figuur is de werking van het hoofdsysteem schematisch weergegeven.

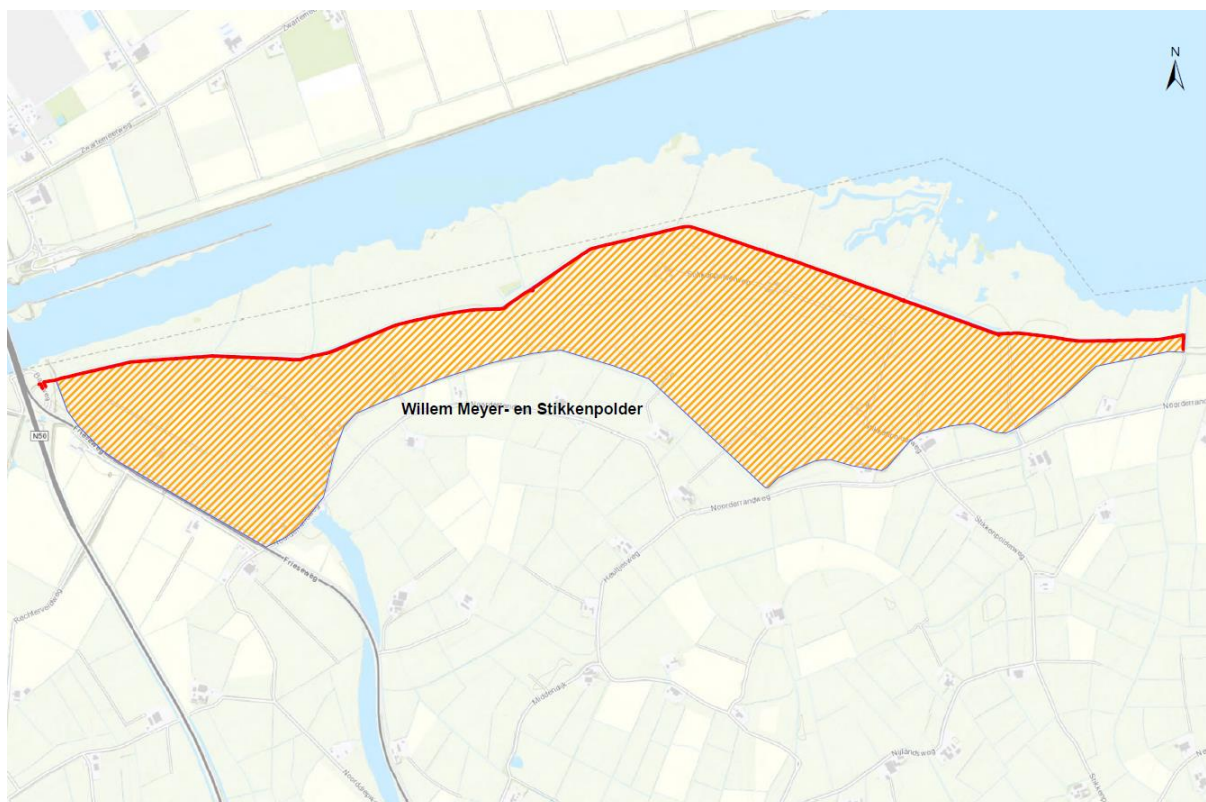

Figuur: Overzichtskartaal werking hoofdsysteem. De dikke pijl en groene balk bij Ramspol markeren de overstroombare kade waar het water vanuit het Ketelmeer Kampereiland in loopt. De dunne pijlen in de afbeelding markeren overstromingen vanuit het Zwarte Meer, Ganzediep, Goot en Veneriete na sluiting van Ramspol. Welke polder(s) overstromen is vooraf niet te voorspellen, omdat alle keringen dezelfde norm van 1/500 jaar hebben.

Kampereiland is bij het besluit tot de bouw van de keersluis Ramspol in 1989 door Provinciale Staten van Overijssel aangewezen als bergingsgebied met een inundatiefrequentie van 1/500 per jaar. In het verlengde hiervan heeft de Provincie Overijssel in 2003 de kades rond het Kampereiland aangewezen als regionale waterkeringen met een normering in de vorm van een inundatiefrequentie van 1/500 per jaar. Hiermee werd beoogd de status quo vast te leggen. Vervolgens zijn in 2006 de bijhorende maatgevende hoogwaterstanden (MHW's) vastgesteld. Op 15 december 2009 zijn de MHW's middels besluit door Gedeputeerde Staten van Overijssel geactualiseerd. Voor het gebied achter de balgstuw geldt eveneens, dat de berging van water op het Kampereiland en in de buitenpolders van belang is voor de waterveiligheid.

Versterking van de regionale kering langs het Kampereiland kan door verlies aan waterberging leiden tot een verslechterde veiligheidssituatie (extra opstuwing) op het Zwarte Meer en de Vecht. Om dit te voorkomen mogen de kades niet te hoog worden. Het gebied moet overstromen vanaf waterstanden met een herhalingstijd van 500 jaar. Door golfploop kan er eerder wateroverlast plaatsvinden door golven over de overstroombare delen van de kade.

Met het project 'Dijkverbetering en Waterveiligheid Kampereilanden' wordt weer aan de norm voor waterveiligheid voldaan door een dijkversterking van de regionale kering langs de Willem Meyer- en Stikkenpolder (het gebied binnen dijkkring 101). Dit project maakt onderdeel uit van de totale dijkverbeteringsopgave voor de regionale keringen rondom de Kampereilanden. In 2017 heeft een statusverandering van de regionale kering plaatsgevonden in de Zwarte Meerpolder, waardoor deze polder niet is meegenomen in het hier beschreven project. De polders aan de noordzijde van de Mandjeswaard liggen binnen dijkkring 102. De dijkverbeteringsopgave van dit gebied wordt op een later moment uitgevoerd.

Figuur: Overzicht dijkverbeteringsopgave dijkkring 101.

1.2. M.e.r.- beoordelingsplicht

Op grond van artikel 5.4 van de Waterwet dient voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder een projectplan te worden opgesteld. De geplande noodzakelijke versterking van de regionale waterkering betreft een wijziging van een waterstaatswerk. Om de benodigde dijkversterking te kunnen realiseren, moet daarom WDOdelta, als beheerder van de waterkering, een projectplan opstellen. Als beheerder van de waterkering is WDOdelta initiatiefnemer voor de dijkversterking.

Paragraaf 2 van hoofdstuk 5 van de Waterwet is niet van toepassing op dit project, omdat het hier om een aanpassing van een regionale kering betreft. Daarnaast heeft WDOdelta besloten om niet vrijwillig de projectprocedure toe te passen. Dit betekent, dat voorliggend projectplan niet hoeft te worden goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Overijssel.

In het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is vastgelegd voor welke activiteiten het doorlopen van een m.e.r.-beoordelingsprocedure verplicht is. Uit onderdeel D3.2 van bijlage D van dit besluit volgt, dat *“de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken”* een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit is. Hieruit volgt, dat de geplande versterking van de (regionale) kering binnen het beheersgebied van WDOdelta m.e.r.-beoordelingsplichtig is. Deze notitie geeft invulling aan deze beoordelingsplicht.

1.3. Procedure m.e.r.- beoordeling

De procedure voor de m.e.r.-beoordeling is voorgeschreven in de Wet milieubeheer. Aan de hand van deze notitie wordt door WDOdelta de feitelijke beoordeling uitgevoerd met betrekking tot de belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu en de omgeving ten gevolge van de uitvoering van de versterking van de regionale kering. De m.e.r.-beoordeling dient plaats te

vinden in een zo vroeg mogelijk stadium van de voorbereiding van het Projectplan Waterwet (zie artikel 7:19, eerste lid van de Wet Milieubeheer).

Voor een m.e.r.-beoordeling bestaan wettelijke criteria. De beoordeling moet gebeuren aan de hand van de aspecten zoals genoemd in bijlage III van de Europese Richtlijn inzake milieu-effectbeoordeling (2011/92/EU).

Deze criteria zijn:

- De kenmerken van de activiteit (o.a. omvang en samenhang met andere activiteiten ter plaatse);
- De plaats waar de activiteit wordt verricht (o.a. locatiekeuze in relatie met kwetsbaarheid van de omgeving);
- De kenmerken van de gevolgen van de activiteit (o.a. bereik, waarschijnlijkheid en omkeerbaarheid van de te verwachten effecten).

De beslissing om al dan niet een m.e.r.-procedure te doorlopen dient ter inzage te worden gelegd en moet bekend worden gemaakt middels berichtgeving in één of meer dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen. Indien is beslist dat voor de activiteit geen MER opgesteld hoeft te worden, is kennisgeving in de Nederlandse Staatscourant vereist. Tegen de beslissing over de m.e.r.-beoordeling is geen direct bezwaar of beroep mogelijk, tenzij deze beslissing de belanghebbende, los van het voor te bereiden besluit, rechtstreeks in zijn belang treft. Wanneer belanghebbenden het niet eens zijn met de gevolgde procedure, dan kunnen zij beroep instellen tegen het besluit in het kader waarvan de m.e.r.-beoordeling plaatsvindt, in dit geval tegen de vaststelling van het projectplan Waterwet door WDODelta.

Op basis van het voorgaande is de versterking van de regionale kering op grond van de Waterwet m.e.r.-beoordelingsplichtig. Middels deze notitie wordt invulling gegeven aan deze wettelijke verplichting.

1.4. Contactgegevens initiatiefnemer en bevoegd gezag

WDODelta is niet alleen initiatiefnemer van de dijkversterking, maar tevens het bevoegd gezag. In dit geval doet zich dus de situatie voor zoals beschreven in artikel 7.19 Wet Milieubeheer, namelijk dat het bevoegd gezag degene is die een activiteit wil ondernemen die m.e.r.-beoordelingsplichtig is.

Het adres van Waterschap Drents Overijsselse Delta is:
Dokter van Deenweg 186
Postbus 60
8000 AB Zwolle

1.5. Leeswijzer

De aanmeldingsnotitie bestaat uit vijf hoofdstukken. Hoofdstuk 2 bevat een motivering en de kenmerken van de voorgenoemde activiteit. Naast deze inleiding, bevat Hoofdstuk 3 een omschrijving van de milieugevolgen. Hoofdstuk 4 bevat de conclusies. In hoofdstuk 5 is een literatuurlijst opgenomen.

2. MOTIVERING EN KENMERKEN VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT

2.1. *Uitgangspunten dijkversterking*

De afgelopen jaren is een intensief gebiedsproces doorlopen ter voorbereiding op de versterking van de regionale waterkering ter plaatse, zowel met de omgeving als op bestuurlijk vlak. Er is voor een aanpak gekozen, waarbij het uitgangspunt is om de dijkversterking van de regionale kering te realiseren door gebruik te maken van de gebiedseigen grond, met een minimaal grondtransport. Het gaat om de Willem Meyer- en Stikkenpolder, gelegen binnen dijkkring 101 en circa 280 hectare groot. Aan de noordzijde van deze polder bevindt zich het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer'. Deze buitendijk is door de Provincie Overijssel aangewezen als regionale kering en ook als zodanig opgenomen op de legger 'Primaire en Regionale keringen' van WDO Delta. Deze regionale kering ligt tussen Ramspol aan de westzijde en gemaal 't Zwaantje aan de oostzijde. Aan de zuidzijde worden de polders begrensd door de Slaperdijk (de oude Zuiderzeedijk). Deze kering is door WDO Delta als 'Overige kering' aangewezen. De Willem Meyer- en Stikkenpolder liggen binnen het gebied van gemeente Kampen.

De focus van het project ligt op het verkrijgen van voldoende hoogte van de kade, gegeven de buitendijkse ligging van het Kampereiland en de daarmee samenhangende inundatienorm. Het ontwerp voldoet hiermee aan de door de Provincie Overijssel gestelde eisen.

2.2. *Willem Meyer- en Stikkenpolder*

Om het gebied op het juiste moment (niet te laat) en gecontroleerd onder te laten lopen, wordt een deel van de waterkeringen overstroombaar gemaakt. Dit houdt in, dat een flauw binnentalud van ca. 1:7 wordt aangelegd. De kruinhoogte komt tot de door provincie Overijssel vastgestelde maatgevende hoogwaterstand (MHW 2009). Deze hoogte behoort bij de 1/500 inundatienorm. Hiermee wordt een kade gerealiseerd die erosiebestendig is bij golfoverslag, waardoor water uit het Zwarte Meer gecontroleerd de buitenpolders in kan stromen. Zo ontstaat er geen ongecontroleerde doorbraak met veel schade tot gevolg.

De locatiekeuze van de overstroombare delen is gebaseerd op rivierkundige modellen. Op basis van het opstuwend effect door de wind en van de stroming in het water, zijn de trajecten aangewezen die overstroombestendig moeten worden. Op deze plekken is de kans namelijk groter dat er een overstroming of golfoverslag plaats vindt. Juist door overstroming op deze locaties te faciliteren, wordt de kans op een ongecontroleerde doorbraak verkleind. Zouden de overstroombare delen op andere locaties worden toegepast, dan bestaat de kans dat de zwakke delen alsnog kunnen breken.

De overige trajecten krijgen een kruinhoogte die 20 cm hoger is ('waakhoogte') dan de vastgestelde MHW, zodat het water als eerste via de overstroombare kering(en) het gebied in loopt. Hierdoor komt er eerder water het gebied in, maar tegelijkertijd vermindert de kans op een doorbraak aanzienlijk. De overige trajecten worden voorzien van een iets verflauwd binnentalud van 1:4. Deze aanpak, d.w.z. het aanleggen van overstroombare keringen en het toevoegen van waakhoogte in combinatie met een verflauwd binnentalud, zorgt voor een robuust ontwerp waardoor de buitenpolders in feite meer bescherming genieten dan op grond van de definitie van het begrip inundatiefrequentie strikt noodzakelijk is. In onderstaande tabel zijn de benodigde kruinhoogtes weergegeven.

Polder	Benodigde kruinhoogte (m +NAP)		
	Traject (dijkpaal km)	Niet-overstroombare delen	Overstroombare delen
Willem Meyer- en Stikkenpolder (101)	0 - 3,0	1,45	1,25
	3,0 – 4,3	1,50	n.v.t.
	4,3 – 6,7	1,55	1,35

Tabel: Benodigde kruinhoogte waterkeringen

In totaal wordt ca. 5,5 km van de regionale kering langs de Willem Meyer- en Stikkenpolder verbeterd. Van de totale lengte wordt ca. 4,1 km kade verhoogd tot 20 cm boven normniveau, waarbij een binnentalud wordt toegepast van 1:4. Daarnaast wordt 1,4 km overstromingsbestendig gemaakt, waarbij een binnentalud van 1:7 wordt toegepast.

Het grootste deel van de kade wordt gerealiseerd met een kruinbreedte van 2 meter. Vanaf Ramspol gezien is de kade over 1,4 km 3 meter breed om een eventuele wens voor een fietspad in de toekomst te faciliteren. Het aanleggen van het fietspad behoort niet tot de scope van dit project. Oostwaarts bevat de kade een kruinbreedte van 2 meter. In totaal worden dus vier principeprofielen toegepast.

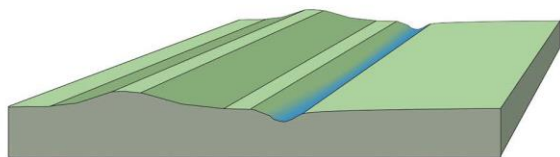
De dijkverbetering bestaat voornamelijk uit het aanbrengen van gebiedseigen grond, die ter plaatse wordt gewonnen door middel van de nieuw te graven watergang aan de binnendijkse zijde. De nieuwe watergangen krijgen op een aantal plaatsen duikers en vaste dammen die zorgen voor het blijven functioneren van de waterhuishouding. Met behulp van droog grondverzet wordt de vrijkomende grond gebruikt voor de kadeversterking en voor het dempen van de oude sloten. Op een aantal locaties vindt ook enig intern transport van grond en baggerspecie plaats. Aan de buitenzijde van de nieuw te graven watergangen worden tijdens de uitvoering werkstroken gehanteerd.

Langs het gehele traject komt aan de binnenzijde van de kering een onderhoudsroute en een nieuw te graven watergang. De onderhoudsroute is langs het gehele traject minimaal 5 meter breed en voldoet daarmee in ieder geval aan de benodigde breedte om onderhoud uit te kunnen voeren. De watergang heeft een talud van 1:2 en kent op verschillende locaties verschillende breedtes. Maatwerk wordt geleverd om een uniform profiel te creëren dat past bij de kavelstructuur. De nieuw te graven watergangen vormen een open systeem met de aanwezige watergangen in het gebied.

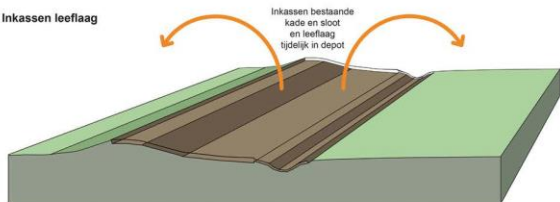
Principe fasering (zie onderstaande figuren):

1. Opschonen van de huidige watergang;
2. Afgraven van de leeflaag en inkassen kering (leeflaag in depot ter plaatse – niet op buitentalud);
3. Graven van de nieuwe watergang, materiaal ontwateren op binnen teen;
4. Verwerken van het vrijgekomen materiaal in kade en oude sloot;
5. Nadat de afdeklaag is geprofileerd, kan het lichaam van de kade ingezaaid worden met graszaad en is de kade in principe gereed.

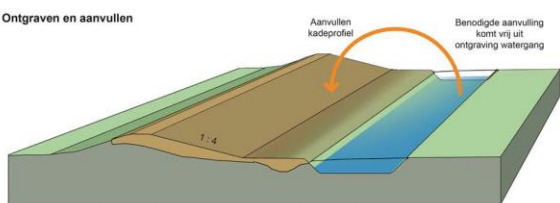
Huidige situatie

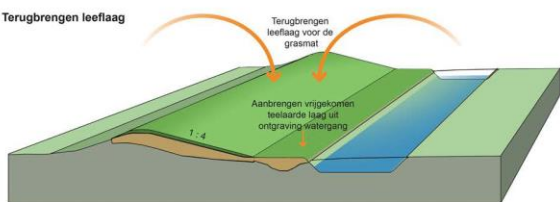
Inkassen leeflaag

Ontgraven en aanvullen

Terugbrengen leeflaag

Figuur: principe fasering

In de realisatie wordt op meerdere (deel)trajecten conform dit principe gewerkt. Gedurende de werkzaamheden mag maximaal 200 m kade per deeltraject 'ontmanteld' (met andere woorden, niet hoogwater veilig) zijn. Wanneer de omstandigheden (weer, afvoer Vecht) zodanig veranderen dat de kans op hoog water toeneemt, wordt op eerste aanzegging van de dijkbeheerder deze lengte ingekort, zodanig dat in maximaal 2 dagen de versterking van de ontmantelde kade kan worden afgerond.

2.3. Relatie tot andere projecten

Binnen het projectgebied wordt momenteel door Natuurmonumenten uitvoering gegeven aan het Life+ project, waarbij de kwaliteit van het rietmoeras in het Zwarte Meer ten noorden van de dijk wordt verbeterd. Er vindt afstemming plaats tussen beide projecten; de werkzaamheden aan het dijklichaam worden indien mogelijk afgestemd met die van het Life+ project. Hiermee wordt onnodige verstoring van het Natura2000 gebied voorkomen. Dit heeft onder meer tot gevolg dat in oktober 2018 met de werkzaamheden aan dijkkring 101 wordt gestart.

3. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

In dit hoofdstuk worden de effecten op de milieuthema's natuur, bodem, water, explosieven, landschap, archeologie, woon- en leefmilieu kwalitatief bepaald op basis van beschikbaar (kaart)materiaal en 'expert judgement'.

Daarbij zijn de voorkeursvarianten voor het dijktraject in beschouwing genomen en zijn de mogelijk optredende nadelige milieugevolgen ervan in beeld gebracht. Daar, waar mogelijk, zijn mitigerende maatregelen benoemd die de (negatieve) effecten kunnen verminderen.

3.1. Natuur

Voor het milieuthema natuur wordt onderscheid gemaakt tussen de bescherming van de gebieden en de soorten. Een gedetailleerde beschrijving van de huidige situatie en de verwachte effecten wordt gegeven in de uitgevoerde Habitattoets.

Beschermde gebieden

Natura-2000

Het plangebied grenst aan het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer'. Dit betreft een gebied dat wordt beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en is aangewezen als beschermd natuurgebied op basis van het voorkomen van verschillende broedvogels, niet-broedvogels, habitattypen en -soorten.

Om de effecten van de versterking van de regionale kering (zowel tijdelijk als permanent) op het Natura 2000-gebied te beoordelen, is in 2018 een verslechterings- en verstoringstoets uitgevoerd. Uit deze toets blijkt, dat met de werkzaamheden die gepland zijn betreffende de versterking van de regionale kering sprake is van negatieve effecten op het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer'. Om deze effecten te beperken, zijn mitigerende maatregelen beschreven. Echter, de tijdelijke negatieve effecten op het gebied zijn niet volledig weg te nemen. Om die reden is het noodzakelijk om een vergunning op grond van de Wet natuurbeheer aan te vragen voor de broedvogel purperreiger én de niet-broedvogels fuut, aalscholver, lepelaar, kleine gans, toendrarietgans, kolgans, grauwe gans, smient, krakeend, wintertaling, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, kuifeend, meerkoet en grutto.

De permanente situatie van de dijkversterking heeft geen negatief effect op het Natura 2000-gebied. Deze negatieve effecten zijn niet significant van aard, waardoor er geen sprake is van aantasting van instandhoudingsdoelstellingen. Er is op 9 mei 2018 een aanvraag op grond van de Wet Natuurbescherming ingediend voor zowel de gebieds- als de soortenbescherming. De vergunning wordt naar verwachting medio september 2018 verleend.

Uit de uitgevoerde berekening van de stikstofdepositie blijkt, dat de stikstofdepositie t.b.v. de realisatie van de kadeversterking (dijkring 101 en 102) kleiner is dan 0,05 mol per hectare per jaar op alle Natura 2000-gebieden die opgenomen zijn in de PAS. Als gevolg hiervan zijn de voorgenomen activiteiten ten behoeve van versterking dijkring 101 lager en daarmee niet meldings- of vergunningsplichtig op grond van de Wet natuurbescherming. Ook hoeft er geen ontwikkelingsruimte te worden gereserveerd. Negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van habitattypen en -soorten zijn daarmee uit te sluiten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De versterking van de regionale kering vindt plaats binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het westelijk deel van dijkring 101 is aangewezen als bestaande natuur, te weten kruiden- en faunarijk grasland en een zone rondom het vogelringstation is aangewezen als moeras. Het betreft de kade over een lengte van 2,2 kilometer vanaf de weg Boerenlandroute naar het oosten toe. De breedte van de NNN beslaat hier 20 meter en betreft de zone tussen de ten noorden en ten zuiden gelegen watergangen. In totaal gaat het hier om een oppervlakte van 44.000 vierkante kilometer. Het bestaande Vogelringstation (475 vierkante meter) ligt tevens binnen de NNN. In het Natuurbeheerplan 2017 zijn deze gronden van de kade aangewezen als

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland'. Het Vogelringstation is aangewezen als 'N05.01 Moeras' (verzamelherziening 2014 van Omgevingsverordening Overijssel d.d. 10-08-2014).

De versterking van de regionale kering leidt niet tot het verdwijnen van de NNN, de toekomstige situatie voorziet in dezelfde ruimtelijke situaties als in de huidige situatie, de bekleding van de kade blijft gras. Daarnaast wordt de kade breder, waardoor er in potentie meer NNN gebied voor terug komt. Gesteld kan worden dat het project niet leidt tot aantasting van de NNN. Dit wordt in overleg met de Provincie Overijssel kortgesloten.

Beschermde soorten

Soortbescherming (Wet natuurbescherming)

In 2016 is een quickscan flora en fauna uitgevoerd door AnteaGroup. Uit deze scan is gebleken, dat de strikt beschermde soorten bittervoorn, rivierdonderpad, kleine modderkruiper en grote modderkruiper voor kunnen komen in het werkgebied. Daarnaast is het plangebied geschikt als broedlocatie voor vogels.

Op basis van deze resultaten heeft Aveco de Bondt eind 2016 een eDNA onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van grote modderkuijpers. Hieruit is gebleken, dat de grote modderkruiper voorkomt in de sloten langs de dijk. Om te bepalen wat de dichtheid van het aantal grote modderkruiper was, heeft Bureau Waardenburg samen met Aveco de Bondt in december 2016 de watergangen elektrisch bevestigd (Van Kessel, N., P.B. Broeckx & D.S. Spruijt, 2016). Er zijn daarbij exemplaren van de grote modderkruiper aangetroffen, maar ook kleine modderkruiper en bittervoorn. De rivierdonderpad is niet gevonden.

Door middel van het toepassen van een dam met dichte vegetatie worden deze wateren zoveel als mogelijk geïsoleerd van de overige grotere watergangen. Dit om uitspoeling van slib en het inzwemmen van grote (roof)vissen te voorkomen. Op een aantal locaties worden verlandingszones/ natuurvriendelijke oevers gecreëerd. Op deze locaties wordt geen intensief beheer meer uitgevoerd ten behoeve van de water afvoerbaarheid. Deze watergangen kunnen daarmee geschikt gemaakt worden voor de groter modderkruiper en worden geheel ingericht als leefgebied voor de grote modderkruiper.

Over het totale traject zijn er drie delen van watergangen, die direct geschikt gemaakt worden als optimaal leefgebied door de bagger- en vegetatielaag vanuit de bestaande watergangen in deze nieuwe watergangen te plaatsen. De voortplantingshabitat wordt in de nieuwe watergang gecompenseerd door de herinrichting van overhoeken bij de agrarische percelen.

Per ingang van 1 januari 2017 is van de soorten alleen nog de grote modderkruiper ontheffingsplichting. Om die reden is in 2018 door Aveco de Bondt (Verhaegh, 2018) een activiteitenplan opgesteld ten behoeve van het indienen van een ontheffingsaanvraag op grond van de Wet Natuurbescherming. Zoals hierboven aangegeven, is deze aanvraag op 9 mei 2018 ingediend. De vergunning wordt naar verwachting medio september 2018 verleend.

Conclusie m.e.r.-plicht vanuit aspect natuur

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden dat er geen belangrijke nadelige milieueffecten zijn voor het milieuthema natuur. Vanuit dit thema is het opstellen van een MER dan ook niet noodzakelijk.

3.2. Bodem, water en explosieven

Bodem

De voorgenomen dijkversterking leidt niet tot een verslechtering van de (water)bodemkwaliteit. In het project wordt alleen grond aangebracht en niet ontgraven. Het toe te passen materiaal moet voldoen aan de vigerende wetgeving (Besluit bodemkwaliteit).

Voor het gebied is een Bodemkwaliteitskaart vastgesteld. Deze bodemkwaliteitskaart geldt als bewijsmiddel voor het Besluit bodemkwaliteit (hierna: Bbk) en regelt welke grondsoorten bij ontgraving hergebruikt mogen worden binnen het project en welke grondsoorten afgevoerd dienen te worden. Het grondverzet ten behoeve van de dijkversterking zal conform deze bodemkwaliteitskaart worden uitgevoerd waarmee wordt voorkomen dat verontreinigingen optreden.

Aanvullend is milieukundig bodemonderzoek gedaan naar mogelijk verdachte locaties binnen het projectgebied. Uit dit onderzoek is gebleken dat er geen verdachte locaties zijn aangetroffen.

Water

De dijkversterking heeft een positief effect op de waterveiligheid in het gebied.

Er zijn geen negatieve effecten op het huidige oppervlaktewatersysteem. Er zijn geen (kruisingen met) watergangen of ander oppervlaktewater, die door de maatregelen worden beïnvloed. De dijkversterking vindt plaats aan de binnendijkse zijde van de dijk. De buitendijkse zone van de dijk wordt niet aangetast en behoudt daarmee zijn huidige ligging en capaciteit tot bergen van (hoog)water, afkomstig van het Zwarte Meer. De in het kader van de dijkversterking te dempen sloten worden een paar meter verderop opnieuw gegraven. Tijdens de realisatie van de dijkversterking blijft het functioneren van het watersysteem intact.

Het dempen en verleggen van bestaande sloten, heeft ook geen verandering van de grondwaterstand (en kwel) binnendijs tot gevolg. Significante effecten op de grondwaterhuishouding nabij de dijk zijn daardoor niet te verwachten, waardoor ook geen wateroverlast optreedt.

Tot op het moment dat de dijkverbetering is gerealiseerd, zijn op meerdere plekken langs de dijk depots ingericht met zandzakken die op de dijk worden gelegd als het hoogwater wordt. Om hoogwater veilig te werken worden als eerste de zandzakken op de dijk gelegd op die locaties waar dit ten tijde van hoogwater het meest nodig is. De zandzakken worden pas verwijderd, als dit noodzakelijk is voor de werkzaamheden ten behoeve van de dijkverbetering. Met deze uitvoeringsmethode wordt de hoogwaterveiligheid van de polders gewaarborgd.

Explosieven

Er is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van Conventionele Explosieven (Expload – Explosievenadviseurs, 2016). De conclusie van dit onderzoek is, dat er in het onderzoeksgebied geen sprake is van een aantoonbaar verhoogde kans op aanwezigheid van Conventionele Explosieven als gevolg van oorlogshandelingen. Het plangebied is niet aangemerkt als verdacht gebied. De voorgenomen grondroerende werkzaamheden in het onderzoeksgebied kunnen derhalve zonder voorafgaande explosieven opsporingswerkzaamheden plaatsvinden.

Conclusie m.e.r.-plicht vanuit aspect water, bodem en explosieven

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden dat er geen belangrijke nadelige milieueffecten zijn voor het milieuthema water, bodem en explosieven. Vanuit deze thema's is het opstellen van een milieueffectrapport (MER) dan ook niet noodzakelijk.

3.3. Landschap en archeologie

De huidige dijk is vanwege de beperkte hoogte en de flauwe taluds nauwelijks als dijk waarneembaar in het landschap; het is een kleine kade die het rietland scheidt van de agrarische percelen. De dijkversterking zal in de trajecten met robuuste variant leiden tot een hogere dijk, met aan de binnendijkse zijde een taludhelling die vrijwel gelijk is aan de huidige taludhelling. Zodoende heeft de ingreep invloed op de karakteristiek en de beleving van de dijk.

Door het verhogen van de dijk is deze beter beleefbaar als waterkerend element. De visuele hinder als gevolg van de verhoging kan als niet significant worden aangemerkt, omdat ook na de ingreep nog steeds sprake is van flauwe taluds.

Uit het uitgevoerde archeologisch onderzoek (BAAC, 2016) blijkt dat het projectgebied vrijgegeven kan worden ten aanzien van archeologie.

Conclusie m.e.r.-plicht vanuit aspect landschap en archeologie

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden dat er geen belangrijke nadelige milieueffecten zijn voor de milieuthema's landschap en archeologie. Vanuit deze thema's is het opstellen van een MER dan ook niet noodzakelijk.

3.4. Woon-, werk- en leefmilieu

Het landgebruik van de buitenpolders is voornamelijk agrarisch. De regionale kering doet dienst als grasland en de landerijen binnendijs hebben een agrarische bestemming. De bewoners van de agrarische erven kunnen overlast ondervinden van de werkzaamheden ten behoeve van de dijkversterking (inrichten werkterrein, aan- en afvoer van werkmateriaal, grondverzet etc.).

Hierbij gaat het vooral om gevolgen van tijdelijke aard, zoals geluid- en stofoverlast, verkeershinder, tijdelijke zichtvervuiling etc. Voor de realisatie van het project wordt gebruik gemaakt van gebiedseigen grond, waardoor de aan- en afvoer van materiaal beperkt zal blijven. Gedurende de uitvoering van de dijkversterking zullen de wegen dus beschikbaar blijven.

Het plangebied is in eigendom van Stadserven (Kampereilanden Vastgoed B.V). De gronden worden agrarisch verpacht. De gebruiksmogelijkheden van de gronden zullen na uitvoering van het project verminderen vanwege de sloten die hierdoor zullen ontstaan. De eigenaar/ pachters zullen hiervoor gecompenseerd worden.

Naast de aan te kopen en structureel te gebruiken gronden, zijn werkstroken nodig om het werk uit te voeren. Voor dit tijdelijk gebruik worden indien nodig overeenkomsten afgesloten met de eigenaar/pachters van de grond, omdat zij tijdelijk geen gebruik kunnen maken van de betreffende dijkpercelen en de naastliggende stroken grond. Na realisatie en afwerking van de voorziening komt de grond weer in gebruik bij de grondeigenaar/pachters.

De ophoging van de dijk leidt niet tot negatieve effecten in de vorm van verlies van uitzicht.

Met deze pachters van de gronden dient overeenstemming te worden bereikt over de tijdelijke en blijvende schade. Voor de benodigde strook grond voor de watergang ondervinden eigenaren, gebruikers en pachters blijvende schade en dienen hiervoor te worden gecompenseerd. Indien mogelijk wordt ernaar gestreefd om via de 'Landbouwstructuurverbetering' de pachter te compenseren in grond. Indien dit niet tot resultaat leidt, wordt er een schadeloosstelling uitgekeerd.

Conclusie m.e.r.-plicht vanuit aspect woon-, werk- en leefmilieu

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden, dat er geen belangrijke nadelige milieueffecten zijn voor de milieuthema's woon-, werk- en leefmilieu. De eigenaren, gebruikers en pachters van de strook grond bestemd voor de watergang ter versterking van de regionale kering worden gecompenseerd voor de permanente schade die zij derven.

Vanuit deze thema's is het opstellen van een MER dan ook niet noodzakelijk.

3.5. *Conclusie ten aanzien van de procedure m.e.r.*

De geplande maatregelen voor de voorgenomen versterking van de regionale kering hebben geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Dat geldt zowel voor de situatie tijdens de uitvoering (tijdelijke effecten) als de situatie na afronding (permanente effecten). Het doorlopen van een m.e.r.-procedure voor de beschreven werkzaamheden in hoofdstuk 2 is derhalve niet noodzakelijk.

Gelet op de in deze notitie gepresenteerde milieueffecten is de conclusie, dat er geen noodzaak is voor het opstellen van een MER. Het doorlopen van de volledige m.e.r.-procedure heeft geen extra toegevoegde waarde ten opzichte van de beschikbare informatie.

3. LITERATUUR

1. Variantenstudie 'Meerlaagsveiligheid in de praktijk, een onderzoek naar de beste aanpak van de waterveiligheid in de buitenpolders van de Kampereilanden', Ambtelijke werkgroep gemeente Kampen, provincie Overijssel, Waterschap Groot Salland, 3 juli 2014.
2. Anteagroep 2016, 'Kadeversterking en aanleg fietspad Kampereilanden, toetsing aan de natuurwetgeving', Oosterhout, Projectnummer 401166. v10 2016.
3. 'Activiteitenplan Ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet Dijkverbetering en Waterveiligheid Kampereilanden', HBR/160699/03, versie 3.0 definitief, 9 mei 2018.
4. 'Verslechterings- en verstoringstoets Kadeversterking Kampereiland, Kampen', referentie HBR/ 160699/ 03, versie 3.0 definitief, 9 mei 2018.
5. 'Kampen Plangebied Dijkverbetering Kampereilanden', Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase), BAAC Rapport V-16.0206, oktober 2016.
6. 'Vooronderzoek conventionele explosieven uit de tweede wereldoorlog, Kampereilanden', Expload – Explosievenadviseurs, rapportnummer RN-16046-0.1, d.d. 12-07-2016.
7. 'Ruimtelijke onderbouwing project Dijkverbetering Kampereilanden', Roobeek Advies, rapportnummer RB 20.082, november 2016.
8. Verkennend bodemonderzoek Kampereiland en Mandjeswaard, 16 mei 2018.